

Boris Petrović

26.07.2026. 11:42
Pogledano: 600 puta

Zagađenje i zaštita vazduha

Čas obuhvata razgovor o zagađenju vazduha, ulozi biljaka u proizvodnji kiseonika, izradu postera „Drvo problema“ s uzrocima i posljedicama te grupni rad na rješenjima i zahvalnost drvetu.

Organizacijski oblik nastave

2. razred - Razredna nastava

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Trajanje

45 minuta

Oblasti

Područje tjelesne i zdravstvene kulture

Područje prirodnih nauka

Predmet

Moja okolina

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Građanska kompetencija

Kompetencija kulturološke svijesti i istraživanja

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja
Ishodi učenja i poučavanja

Učenik/učenica nakon časa:

- prepoznaje uzroke zagađivanja vazduha i razlikuje ih od posljedica
- uočava povezanost između ljudskih postupaka i promjena u prirodi
- razvija osjećaj lične i zajedničke odgovornosti

Detaljan opis realizacije

Aktivnost 1 - Uvodni razgovor o vazduhu

Učenici izlaze u školsko dvorište i sjedaju u improvizovani prostor vanjske učionice. Učitelj započinje čas razgovorom o vazduhu postavljajući pitanje: „Možemo li živjeti bez vazduha?“ Nakon kratkog zadržavanja daha, učenici spontano komentarišu kako im je bilo teško i kako nisu mogli dugo izdržati. Učitelj taj trenutak koristi da naglasi koliko nam je vazduh potreban i koliko je važan za život ljudi, biljaka i životinja. Zatim pita da li je vazduh uvijek čist i da li su primijetili da je u Banjaluci u posljednje vrijeme često zagađen. Kaže učenicima da je pogledao stranicu na kojoj se prati kvalitet vazduha i da ponekad stoji upozorenje da vazduh nije dobar za disanje. Postavlja pitanja da li su primijetili dim, smog ili miris paljevine, posebno tokom zime. Djeca iznose lična iskustva, a učitelj njihove odgovore povezuje sa temom časa i usmjerava ih ka razmišljanju o uzrocima.

Aktivnost 2 - Uloga biljaka – uvod u temu

Učitelj zastaje i postavlja novo pitanje: „Zašto mi u učionici imamo cvijeće?“ Učenici odgovaraju da je lijepo i da ukrašava prostor, ali učitelj razgovor usmjerava dalje ka tome da biljke proizvode kiseonik i pomažu da vazduh bude čistiji. Zatim ih moli da pogledaju oko sebe u školskom dvorištu i nabroje šta vide oko sebe (drveće, cvijeće, trava). Učitelj naglašava da su biljke i drveće saveznici ljudi u borbi protiv zagađenja vazduha.

Aktivnost 3 - Izrada i popunjavanje postera „Drvo problema“

Na stablo drveta postavlja se veliki poster pod nazivom „Drvo problema“ i učitelj objašnjava učenicima da će tokom časa koristiti taj poster kako bi lakše razumjeli temu. U sredinu stabla učitelj upisuje „Zagađivanje vazduha“, a pažnju zatim usmjerava na korijen drveta i objašnjava da se tu nalaze uzroci. Učenici navode automobile, fabrike, dimnjake i paljenje smeća. Učitelj zapisuje

njihove prijedloge u korijen i dodatnim pitanjima podstiče učenike da uoče da veliki dio zagađenja nastaje ljudskim djelovanjem. Nakon toga učitelj pokazuje na krošnju drveta i objašnjava da se tu upisuju posljedice. Razgovor se vodi o kašlju, bolestima, otežanom disanju, kao i šteti za biljke i životinje. Učitelj pojašnjava da neke posljedice vidimo odmah, dok se druge javljaju tek nakon dužeg vremena. Poster se postepeno popunjava i učenici uočavaju povezanost između uzroka, problema i posljedica.

Aktivnost 4 - Grupni rad – uzroci, problem i posljedice

Učenici se dijele u tri grupe izvlačenjem papirića u boji iz šešira. Crvena grupa se bavi uzrocima, plava problemom, a zelena posljedicama. Svaki učenik treba iznijeti barem jednu ideju u svojoj grupi. Učitelj obilazi grupe, podstiče dogovor i usmjerava učenike da povežu svoj dio sa cjelinom drveta. Nakon rada, učenici lijepe svoje radove na odgovarajući dio postera i zajednički još jednom prolaze kroz cijelo „Drvo problema“. Razgovor se potom usmjerava ka rješenjima. Učitelj pita šta možemo učiniti da vazduh bude čistiji. Učenici predlažu sadnju drveća, manje korišćenje automobila i veću brigu o okolini. Ovi prijedlozi se zapisuju kao „plodovi“ drveta, čime učenici uočavaju da svaki problem ima i moguće rješenje.

Aktivnost 5 - Zahvalnost drvetu – završna aktivnost

Na kraju časa učenici prilaze jednom drvetu u školskom dvorištu. Učitelj naglašava da je drveće važan saveznik ljudi jer proizvodi kiseonik i doprinosi čistijem vazduhu. Učenici na papirićima u obliku srca pišu kratke poruke zahvalnosti drvetu i pažljivo ih lijepe na stablo

Potrebni resursi

- Poster „Drvo problema“
- pribor za pisanje i crtanje,
- papir,
- papiri u boji,
- stikeri u obliku srca

Praćenje i procjenjivanje

/

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

/

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

/

Metode i tehnike

Analiza problema kroz uzročno-posljedičnu povezanost

Metoda razgovora

Collections

Mirovna pedagogija: kompendijum priprema za čas

Priprema za čas - Osnovna škola